

**Ruperti Abbatis Tuitiensis, Summi Disertissimi
Theologi, sacris du[n]taxat literis omnia probantis, in XII.
prophetas minores, Commentariorum Libri XXXII**

Rupert <von Deutz>

[Köln], M. D. XXVII.

VD16 B 3835

Cap. III. Ecce enim dies veniet succensa quasi caminus, [et] erunt omnes superbi, [et] omnes facientes impietatem stipula, [et] inflammabit eos dies veniens dicit dominus, que non relinquet eis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71859](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71859)

Marc. 6 qđ ex uobis paucissimos cōuertī (sicut euangelista Marcus, utiq; diuinitus quodā loco dicitur de me: Et nō poterat ibi uirtutē ullā facere, nisi paucos infirmos impositis manibus curauit, & mirabat ppter incredulitatē illoꝝ. **L. 2** tūc locuti sunt timētes deū unusquisq; cū proximo suo, & attēdit dñs & audiuit, & scriptus ē liber monimēti corā eo timētib; deū, & cogitātibus nomē eius. **¶** Quid locuti sunt timētes deū: Nimirū glorificauerūt deū, dicentes Ergo & gētibus p̄cēnitētiā dedit ad uisā, & laudauerūt clementiā & sniam p̄ris it̄cepti hēnsibilē, dicentis: Mandacemus & epulemur, quia hic filius meus mortuuserat & reuēnit, perierat & inuētus est. Quin etiā te seniorē fratrē pro reuēsiōe & susceptōe iunioris indignatē, & murmurantē, & dicentē: Qđ nunq; mandatū meū prateriēs, fortiter cōuincūt huiusmodi uerbis. Propter qđ inexcusabiles es d̄ ois qui iudicas. In quo em̄ iudicas aliū, teipsum condēnas. Eadē em̄ agis q̄ iudicas. Et hoc certe uerissimū est. Quae etē peccata uel uita de gētibus unq; audita sunt, ut non etiā de Iudaeis siue de p̄p̄o Israhel audita uel nota sint ex sanctāꝝ autoritate scripturāꝝ. Bene ergo & ueraciter locuti sunt timētes deū, unusquisq; cū proximo suo, qđ oēs peccauerūt, & egent gr̄a dei, & quod nō sit deus Iudaeoꝝ, t̄m̄ d̄ gentiū. Et dñs attēdit, & audiuit quō & quid locuti sunt, & scriptus est liber monimēti coram eo timētib; deum & cogitātibus nomē eius, ut uidelicet cūcta in iudicio recitent, & ex uerbis suis iustificent, sicut ecōtra: qui male locuti sunt, ex uerbis suis condēnabunt. **Hinc & illud apud Esaiā: Ego autē opera eorū, & cogitatōes eorū, uenio ut cōgregem cum oibus gentibus & linguis. In illo libro monimēti, in illa cōgregatōe cogitationū nequa q̄ deerit illa cōfessio p̄cēnitētis populi gentilis, quae patris pietatē concussit. Pater peccauit in caelū & corā te, & iam nō sum dignus uocari filius tuus. **L. Et erūt mibi, ait dñs, in die qua ego facio in peculiū & parcā eis & sicut parcat uir filio suo seruiētī sibi, & cōuertimini, & uidebitis quid sit inter iustū & impiū, inter seruientē deo, & nō seruientē. **¶** Tunc illi (in q̄) qbus inuidetis, cōtra quos liuore torquemini, quos aspernamini, cōfidentes in uobis imēpiis tanq; iusti, erunt m. hi in peculiū in die qua ego facio, idem ut faciā p̄finitū habeo, & parcam eis, q̄ quis quondā peccatoribus, parcā in quā) eis p̄cēnitentibus & seruientibus mibi seruitio piā confessionis, sicut parcat uir filio suo seruienti sibi quibuslibet modis & conuertentini & uidebitis illud, quod modo non uidetis, neq; uidere uultis, toti auersi, & dorsum habentes contra faciem ueritatis, uidebitis inquam) quid sit inter iustum & impium, inter seruientem deo & nō seruientē, & ita certo scietis experimento, quod non sit uanus qui seruit Deo.****

CAP. III **L. Ecce enim dies ueniet succensa quasi caminus, & erunt omnes superbi, & omnes facientes impietatem stipula, & inflammabit eos dies ueniens dicit dominus, qui non relinquet eis radicem & germen. Et orietur uobis timentibus nomen meum, & salietis sicut uituli de armento & calcabitis impios, cum fuerit cinis sub planta pedum uestroꝝ, in die qua ego facio dicit dominus exercituum. **¶** Hoc erit inter iustū & impiū, inter seruientē deo, & nō seruientē, qđ est inter stipulā, quā profecto caminus cito cōsumit, & inter homines q̄s serenus sol ortu suo laetificauit. Vnus enim idemq; dies dñi, unus idemq; sol iustitiā, cum in iudicio cūctis manifestus apparuerit supbis, & oibus faciētibus impietatē, ita erit terribilis, ut nō possint stare ante faciē eius, sicut stare stipula nō p̄t in flāma camini ardētis, uel sicut fluit cera à facie ignis, & inflammabit eos in perditionē, sicut inflāmata stipulae non relinquit radicem aut germē, timētib; autē nomen meū sic erit, ut sol in uere, sol non qualiscunq; sed sol iustitiā, & sanitas in pennis eius. His uerbis gemina timentiu deū felicitas pulchre exprimitur. Nam in eo quod dicit sol iustitiā, iustificationē significat animāꝝ, qua timentes dominum, felices erunt in die illa, atq; dicendo: Et sanitas in pennis eius, immortalitatē atq; incorruptibilitatem designat corpōꝝ, qua felices erunt, id est, timentes dominum in eadem & ex eadē die. Item hoc intererit inter iustum & impiū, inter seruientem deo & non seruientem, quod est inter uitulum & à uinculo solutum, & cinerem quam uitulus calcans dum exilit, subsilic, dispergit in omnem uentum. Ait enim: Egrediemini, & salietis sicut uituli de armento, & calcabitis impios in die qua ego facio dicit dominus deus exercitū. His uerbis pulchre & ueraciter significatur iuuentus sanctoꝝ renouanda ex resurrexiōe mortuoꝝ, & uetustas irrecuperabilis impioꝝ, q̄ propter superbiā omnis peccati, in cōflagrati cinis facti sunt. **¶** Sequitur Memē**

IN MALACHIAM PROP. CAP. III Fo. CCXLII.

Memorato legis Mosi serui mei quā mandauit in Ore ad omnē Israhel p̄cepta & iudicia. Quid hoc est dicere in tali negotio, nisi ac si dicat: Dominator iā dicitus & angelus testamēti est, q̄ accuset uos Moses, in quo uos speratis, si em̄ crederetis Mosi, crederetis forsitan & mihi, de me em̄ ille scripsit, si em̄ illius Isis nō creditis, quō uerbis meis crederetis: Igitur memētote (inquit) legis Mosi serui mei, quā mādaui in Ore ad oēm Israhel p̄cepta & iudicia, uidelicet, ubi dicētibz ad Mosē: Loquere tu nobis et audiemus, nō loquat nobis dñs, ne forte moriamur, Prophetā autē suscitabo eis de medio fratrū suoz̄ similem tui, & ponā uerba mea in ore eius, loquetq; ad eos oia q̄ p̄cepero illi. Qui autē uerba eius q̄ loquet in noīe meo, audire noluerit, ego ultor existā. Tūc autē dabānt p̄cepta decalogi bona, & iudicia, in q̄bus est uita, q̄ ad carnales nō p̄tinēt cārmonias. Memēto (inquit) q̄ si memineris, inquit, illius legis, t̄p̄is, & loci, memores eritis etiā mei, q̄ tūc & ibi de me ille scripsit. **L. Ecce ego mitto uobis Heliam prophetā, anteq̄ ueniat dies dñi magnus & horribilis & conuerteret cor patrū ad filios, & cor filioz̄ ad patres illoz̄ ne forte ueniā & percussiam terrā anathemate.** De aduētū Helie quicq; diffinire nō ausim, q̄ uidelicet doctō rā aliq; q̄bus oēs ferē cōsentimus, credūt eū ad literā uenturū, & restiturū oia, ac mortis de bitū p̄solutū, aliq; uero nequaq; q̄bus uir illustis beatus Hierony. consentire uidet, dicens: Quāq; multi sint etiā nostroz̄ q̄ credūt eū ad literā uenturū, & restiturū oia, ac mortis de bitū p̄solutū. Ceterū dñs interrogatus ab apl̄s de aduētū Helie respōdit, Helias iam uenit & nō cognouerūt eū, sed fecerūt in eū quæcūq; uoluerūt, Iohāne in Helia uolēs intel ligi. Vnde subsecutus adiunxit. Si uultis recipere, Iohānes ipse est Helias, q̄ uenturus est. **Veruntamē siue ipsam Helie p̄sonā, siue (ut aliq; uolūt) prophetiā promitti magis uerū sit in his uerbis: Ecce ego mitto uobis Heliam prophetā, illud cōstat, q̄ reliquiæ cōuertent ex Israhel & dicēte supradicto patre: Epulari autē & gaudere oportebat, q̄ frater tuus mortuus fuerat & reuixit, perierat, & inuētus est, ac quiesceret ei filius senior q̄ nunc indignatus est, & intrare nō uult, atq; ita cōuertet cor patrū ad filios, & cor filioz̄ ad patres eoz̄, ut credāt filij hunc Iesum Christū, q̄ sub Pontio Pilato passus est, illū esse quē patres uenturū expectauerūt, anteq̄ ueniat dies dñi magnus, & horribilis dies iudicij, in qua anathemate pcutiet terrā. i. eos, qui faciunt opera terrena, ueniens manifestus, qui quondam uenit occultus.**

Iohan. 5.

Exo. 20.
Deut. 12

De aduentū
Helie duplx
opinio.

Mat. 17.

Rom. 11.
Luc. 15.

IMPRESSA SVNT NVNC PRIMVM EX INTE

gro, luculentissima hæc Ruperti Abbatis Tuitiensis, summi Theologi, summiq; uiri, in. XII. prophetas minores, Commentaria. Quæ ante annos quadringentos, posteris diligenter reuoluenda consecrauit, Impensis Fran. Byrckman. Anno. M. D. XXVII. Mense Septembri.

Errata aliquot quæ passim legendō reperimus.

Primus numerus designat folium. Secundus, faciem. Tertius, lineam.
Folio. j. Facie. 2. Linea 45. ob hoc. 2. j. 47. tumorē animi. 2. 2. 11. in Behauen. 3. 2. 5. in Aylam & in Abor. 4. j. 36. in Isaac uocabitur. Eod. fol. & fac. 40. fornicari. Eod. fo. fac. 44. Sed quomodo. 7. j. 16. odore salutē. 9. 2. 30. Exacerbauit. 10. 1. 8. Dicunt. Eod. fol. 2. 26. temporalibus bonis. 11. 2. 28. septem spinis. 17. 2. 41. redargui. 27. j. 40. latrunculus. 29. 1. 19. quia nunc. 30. 1. 4. secularē iustitiā. Eod. fol. 1. 47. nullusq; Eod. fol. 2. 38. quasi. 33. 2. 29. habitabo. 34. 1. 42. non ex me. Eod. fol. 2. 23. Nam si 37. 2. 43. araneæ. 36. 1. 6. nōn pertimesceret. 37. 2. 14. illius tēporis. 38. 1. 11. conscriptæ sunt. Eod. fol. & fac. 33. auertus. Eod. fol. 2. 19. Aegyptij. 39. 2. 13. prophetis tuis. 40. 1. 38. sic omnes. Eod. fol. 2. 6. in Barraba. 42. 2. 23. generat. 43. 2. 21. prophetatis. 44. 1. 3. munus regi. Eod. fo. fa. 26. munus regi. Eod. fol. 2. 13. Zambri. Eod. fol. fac. 17. Iehu. 45. j. 7. in oēs gentes. 47. 1. 9. terra culta. 48. j. 7. Hieroboal. Eod. foli. faci. 9. Humeri eius. Eod. foli. faci. 17. Sed per. 49. j. 28. & 31. Nutritius. Eod. fol. 2. 4. & 19. nem. Eod. fol. & fac. 22. cōminutus.